



3rd National

Conference on Language and Literature
Well Known Figures and Celebrities

مشهد مقدس ۱۶ اسفند ماه ۱۳۹۷

محور ویژه: بازنشاسی مفاخر و مشاهیر تربت حیدریه، مه ولات و زاوه

زبان، ادبیات و روش‌شناسی
پنجمین همایش ملی



رستاخیز واژه‌ها در شعر قیصر امین‌پور از رهگذر فرایندهای دستوری

دکتر حسن دلبری^۱، میثم ابراهیمی^۲

۱- استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه حکیم سبزواری (نویسنده مسئول)

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات فارسی دانشگاه حکیم سبزواری

چکیده

اگر شعر را چنان‌که فرمالیست‌ها شناسانده‌اند رستاخیز کلمات بدانیم؛ هنجارگریزی یکی از مؤثرترین روش‌های برجسته‌سازی زبان و آشنایی‌زدایی در شعر است که بسیاری از آن بهره برده‌اند. در شعر معاصر، نیما نقش زیادی در پایه‌گذاری هنجارگریزی‌ها داشته‌است و پیروان وی نیز از این روش استفاده کرده‌اند. یکی از هنجارگریزی‌هایی که شاعر در آفرینش اثر ادبی به آن دست می‌زند، هنجارگریزی دستوری (=نحوی) است به مثابه گریز از قواعد نحوی حاکم بر زبان و به دو بخش صرف و نحو تقسیم می‌شود. هنجارگریزی دستوری به اشکال گوناگون در شعر شاعران مختلف، دیده می‌شود. هدف این مقاله آن است که شعر قیصر امین‌پور را به عنوان یکی از نمایندگان برجسته شعر کلاسیک و نیمایی معاصر از این منظر واکاود. بدنه اصلی پژوهش را بررسی انواع هنجارگریزی صرفی و نحوی در شعر امین‌پور تشکیل می‌دهد. مقاله به روش کتابخانه‌ای و مطالعه موردی انجام شده و در پایان این نتیجه حاصل شده‌است که قیصر امین‌پور هجوم به زبان معیار را از رهگذر هنجارگریزی‌های نحوی به صورتی آگاهانه و برنامه‌ریزی شده در دستور کار خود داشته‌است.

واژه‌های کلیدی:

رستاخیز واژه‌ها، هنجارگریزی دستوری، هنجارگریزی واژگانی، کهن‌گرایی، قیصر امین‌پور.